

Mėgėjų sodininkystė – interesų pinklėse

2016-02-05

Iš esmės pertvarkius mėgėjų sodininkystę, sodų bendrijomis negalėtų vadintis jų teritorijose išdygę gyvenamųjų namų kvartalai. *Romo Jurgaičio (LŽ) nuotraukos*

Tarp beveik ketvirčio milijono Lietuvos sodų bendrijų narių jau ne vienus metus tvyro įtampa – dalis jų nepatenkinti Lietuvos sodininkų draugijos (LSD) veikla, kurioje esą atsispindi ne tiek sodininkų, kiek atskirų asmenų ir verslo struktūrų interesai.

LSD vadovai tokius įtarimus neigia, o parlamentaras Rokas Žilinskas parengė Sodininkų bendrijų įstatymo pataisas, kuriomis būtų griežčiau reglamentuojama, kas galėtų priklausyti šiai visuomeninei organizacijai. Tuo metu kiti politikai abejoja tokių pataisų nauda ir svarsto, ar nereikėtų iš esmės pertvarkyti mėgėjų sodininkystę, kad sodų bendrijomis negalėtų vadintis jų teritorijose išdygę gyvenamųjų namų kvartalai.

Suabejojo atstovavimu

Kauno susivienijimo „Sodai“ valdybos pirmininkas Romualdas Šeštakauskas LŽ pasakojo, kad šiuo metu tiek LSD, tiek kai kuriuose sodininkų susivienijimuose susiklostė netoleruotina situacija, kai tokių visuomeninių organizacijų veikloje pradėjo dalyvauti nieko bendra su sodininkyste neturintys asmenys. Jie kartais esą gina ne sodininkų, o asmeninius arba kokios nors privačios bendrovės interesus.

„Manau, kad keisčiausio atvejo esama Lietuvos sodininkų draugijoje. Jai priklauso ne tik sodininkų susivienijimai, bet ir pavieniai fiziniai asmenys, o draugijai vadovauja žmogus, kuris apskritai nėra sodininkas“, – teigė R. Šeštakauskas. Jis pažymėjo, kad LSD priklaus-

so ir uždarnosios akcinės bendrovės, kurios siekia pelno, o ne mėgėjų sodininkystės plėtros, jos gerovės.

„Kai nėra sodininkų interesams atstovaujančių institucijų, atsitinka taip, kaip nutiko Alytaus regione, kur kiekvienas sodininkų šeimos narys gavo po atskirą reikalavimą susimokėti rinkliavą už atliekų tvarkymą“, – aiškino R. Šeštakauskas.

Sodininkų bendrijų asociacijos „Vakarai“ valdybos pirmininkas Tadas Vaitkus irgi laikėsi nuomonės, kad reikėtų detaliau apibrėžti, kas yra sodininkų susivienijimas, sodininkų bendrija ir kas joms gali priklausyti. „Susivienijimams turėtų priklausyti tik bendrijos, o susivienijimai galėtų jungtis į draugiją, nes tiek vieni, tiek kiti yra ne pelno siekiančios visuomeninės organizacijos. Be jokių pelno siekiančių bendrovių“, – sakė jis.

Siūlo keisti įstatymą

Išgirdęs kai kurių sodininkų skundus parlamentaras R. Žilinskas suskubo registruoti Sodininkų bendrijų įstatymo pataisas, kurias priėmus būtų įtvirtinta griežtesnė narystės sodininkų organizacijose tvarka. „Įvykiai Lietuvos sodininkų draugijoje ir kai kuriuose sodininkų bendrijų susivienijimuose atskleidė mechanizmą, kaip perimamas šių organizacijų valdymas. Organizacijos, kurios pagal įstatymą turėtų atstovauti tik sodininkams, jų bendrijoms, tampa kelių fizinių asmenų grupės pasipelnymo šaltiniu“, – teigė konservatorius.

Kaip pavyzdį jis nurodė atvejį LSD, kai jai priklausančiai uždarajai akcinei bendrovei buvo perduotos neatlygintinai naudoti Vilniaus miesto savivaldybės patalpos, nors tokius veiksmus įstatymai draudžia.

R. Žilinsko tikinimu, nesutarimų tarp sodininkų kyla ir dėl nario mokesčio dydžio. Bendrijos turi mokėti tūkstančius ar šimtus eurų narystės mokesčių draugijai ar susivienijimui, nes mokestis skaičiuojamas nuo kiekvieno bendrijos nario. Tuo metu fizinis asmuo moka 5–20 eurų nario mokesčių. Tačiau priimant sprendimus susivienijimo ar draugijos susirinkime kiekvienas narys turi tokią pat balsą teisę.

Problemos neįžvelgia

Kaip skelbiama LSD tinklalapyje, be maždaug dešimties sodininkų susivienijimų ar bendrijų, šiai draugijai priklauso ir UAB „Jūsų sodui“, žurnalas „Sodo kraitė“ bei trys fiziniai asmenys – Zita Kazlovskienė, Valerijus Legatas ir Aloyzas Burba, einantis LSD pirmininko pareigas.

„Lietuvos asociacijų įstatymas nedraudžia, kad Lietuvos sodininkų draugijai, kaip asociacijai, priklausytų ne tik sodininkų susivienijimai, bendrijos, bet ir atskiri tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys. Todėl nemanau, kad kaip nors pažeisti įstatymai“, – LŽ tikino A. Burba.

Jis neneigė, kad šiuo metu neturi žemės valdos jokioje sodų bendrijoje, nėra ir jokios sodų bendrijos narys. Esą taip yra dėl to, kad sodininkystėje užsiima savo sodyboje, ir sklypas sodų bendrijoje jam nereikalingas. Be to, tai irgi nėra įstatymų pažeidimas. „Susitaria mažiausiai trys nariai jungtis į asociaciją, pavadina ją draugija, ir viskas, jokių kitokių reikalavimų jiems nekeliama“, – tvirtino A. Burba.

Reikia radikalesnių sprendimų

Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Algimantas Salamakinas teigė, kad pastaraisiais metais parlamente priimta ne viena Sodininkų bendrijų įstatymo pataisa turėjo pagerinti sodininkų bendrijų veiklos sąlygas. Tačiau nesutarimai tarp bendrijų, jų organizacijų dėl to, kas kam atstovauja, nesibaigė. Todėl ir R. Žilinsko siūlomi pakeitimai komitete bus išsamiai išanalizuoti ir tik tuomet pasieks plenarinių posėdžių salę.

A. Salamakino nuomone, sodininkų nesutarimai galėtų baigtis, jeigu Lietuvoje pagaliau būtų tiksliau apibrėžta, kas yra mėgėjų sodas. „Dabar prie didmiesčių yra tokių vietų, kur vienoje kelio pusėje yra gyvenamasis kvartalas, kitoje – mėgėjų sodai, bet jie vieni nuo kitų niekuo nesiskiria. Kitaip tariant, abiejose kelio pusėse stovi panašūs gyvenamieji namai. Jei jau yra mėgėjų sodas, tai jis ir turėtų toks būti“, – kalbėjo parlamentarai.

Jis pasakojo, jog panaši problema buvo paprastai išspręsta Rytų Vokietijai susijungus su Vokietijos Federacine Respublika. Buvę kolektyviniai sodai, kuriuose stovi gyvenamieji namai, paversti gyvenamaisiais kvartalais, o teritorijos, kuriose norėta toliau plėtoti smulkiąją daržininkystę ar sodininkystę, paliktos mėgėjų sodininkystei. Tačiau tokiuose sklypuose negali stovėti gyvenamieji namai, statiniuose negali būti gyvenama. Jei tokio reikalavimo nesilaikoma, gresia didelės piniginės baudos.

Todėl, A. Salamakino nuomone, ir Lietuvoje reikėtų ryžtis mėgėjų sodų pertvarkai ir tuos, kurie jau yra tapę gyvenamaisiais kvartalais, tokiais teisiškai ir įvardyti, neatsižvelgiant į tai, kad sodininkais save vadinantys gyventojai tokiai pertvarkai pritarti nelinkę. Mat tuomet jiems padidėtų žemės mokestis.

„Tai padaryti reikėtų iki 2020 metų, kol dar yra galimybė tokių kvartalų infrastruktūros sutvarkymui pasinaudoti Europos Sąjungos paramos lėšomis. Vėliau pinigų tam jau galime nebegauti“, – pažymėjo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas.